

Lausunto koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta vuosina 2011-2016

Suomen erityiskasvatuksen liitto ry. – Finlands specialpedagogiska förbund rf. toteaa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta seuraavaa:

Varhaiskasvatuksesta

On erittäin tärkeää, että päivähoito ja kouluopetus muodostavat toiminnallisen, sisällöllisen ja hallinnollisen kokonaisuuden. Tämä on edellytys oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen jatkumolle. Tästä syystä varhaiskasvatuksen lainsäädännön valmistelu ja hallinnon siirtyminen opetus- ja kulttuuriministeriöön on toteutettava mahdollisimman nopeasti.

Esiopetuksen turvaaminen jokaiselle tulevalle koululaiselle on tärkeää. Toivottavaa olisi, että esiopetuksesta tulisi velvoittavaa. Esiopetus ja varhainen oppimisen ja koulunkäynnin tuki niille, jotka sitä tarvitsevat, ovat merkittäviä tekijöitä syrjäytymisen ehkäisyssä.

Perusopetuksesta

Lähikouluperiaatteen toteuttamisen tukeminen ja toimintaindikaattoreihin perustuva rahoitus on tärkeää. Turvalliseen koulupäivään omassa lähikoulussa kuuluu myös aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhot.

Perusopetuksen ryhmäkoot tulisi määritellä lainsäädännöllä, jotta voitaisiin taata koulutuksellinen tasa-arvo jokaiselle perusopetuksen oppilaalle. Perusopetuslain edellyttämä yksilöllisen kasvun ja kehityksen huomioon ottaminen, opetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja tukea tarvitsevien oppilaiden onnistunut ohjaus voi toteutua vain riittävän pienessä opetusryhmässä.

Tuntijakoa ja opetussuunnitelman perusteita uudistettaessa tulee korostaa taito- ja taideaineiden opetusta ja varoa teoreettisuuden lisääntymistä. Sen sijaan tarvitaan yhteiskunnallisten taitojen opettamista. Kaikille yhteisten oppiaineiden tuntimäärää tulee nostaa ja perusopetuksessa pitäisi olla myös oppiaineisiin sitomatonta tuntiresurssia. Näin voidaan parantaa myös tukea tarvitsevien oppilaiden jatkokoulutusmahdollisuuksia ja työllistymistä tulevaisuudessa.

Toisen asteen koulutuksesta

Koulutustakuun toteutuminen 2013 on erittäin positiivinen asia. Myös jokaiselle erityistä tukea tarvitsevalle nuorelle taataan toivon mukaan jatkumahdollisuus esim. työpajassa tai kuntoutukseen liittyvänä toimintana. Valmistavien ja valmentavien koulutusten sekä tukipalveluiden kehittäminen edistää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutustakuun toteutumista.

Opiskeluhuollon kehittäminen toisen asteen koulutuksessa on kiireellisesti määriteltävä lailla.

Lukiokoulutuksesta

Lukioissa on yhä enemmän erilaisia tukitoimia tarvitsevia oppilaita. Opiskeluhoitoa, oppilaanohjausta ja erityisopetusta lukioissa tulee kehittää ja lukion erityisopettajan kelpoisuus tulee määritellä.

Opettajista ja muusta henkilöstöstä

Perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteisiin vuonna 2011 tulleet muutokset edellyttävät koulun toimintakulttuurin perusteellista uudistumista. Täydennyskoulutustarpeet ovat suuria niin luokan-, aineen- kuin erityisopettajillakin. Opettajilta vaaditaan oman ammatti-identiteetin muutosta osallistavassa ja yhteisöllisesti toimivassa koulussa. Koulutukseen ja työnohjaukseen tarvitaan kohdennettuja resursseja.

Moniammatillisen yhteistyön onnistumisen edellytyksenä on yhteisten toimintamallien luominen yhteisen koulutuksen avulla.

Lopuksi

Erillisten valtionavustusten merkitys koulun toimintakulttuurin muutoksessa on hyvin suuri. Suomen erityiskasvatuksen liitto uskoo, että vastaisuudessakin halutaan taata koulutuksen kehittäminen turvaamalla kehittämistyölle riittävät resurssit kohdennettuina kehittämistyölle asetettujen tavoitteiden mukaiseen toimintaan.

Koulutuksellinen tasa-arvo toteutuu mielestämme silloin, kun voidaan antaa hyvät oppimisen edellytykset, asiantuntevaa opetusta ja oikea-aikaista tukea syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille.

Turussa 16.10.2011

Suomen erityiskasvatuksen liitto ry.

Päivi Juntti
puheenjohtaja